

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Szkole Podstawowej im. hetmana Jana Tarnowskiego
w Tarnowcu

PODSTAWA PRAWNA

- art. 68 ust. 1 pkt 1, 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 900 z późn. zm.),
- art. 22b, art. 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.).

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Celem Standardów Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej im. hetmana Jana Tarnowskiego w Tarnowcu jest:

- 1)** uwrażliwienie wszystkich pracowników, rodziców, osób współpracujących ze Szkołą na istotność podejmowania działań zmierzających do ochrony dzieci przed krzywdzeniem;
- 2)** wskazanie zakresów odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo dzieci znajdujących się pod opieką Szkoły;
- 3)** podejmowanie adekwatnej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci i/lub bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia.

2. Znajomość a także stosowanie w praktyce Standardów Ochrony Małoletnich jest etycznym i zawodowym obowiązkiem wszystkich pracowników oraz współpracowników Szkoły w Tarnowcu.

3. Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Szkoły jest

działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.

§ 2

Ilekroć w niniejszych Standardach Ochrony Małoletnich mowa jest o:

- 1) **Standardach** – należy przez to Standardy Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej im. hetmana Jana Tarnowskiego w Tarnowcu;
- 2) **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Szkoły Podstawowej im. hetmana Jana Tarnowskiego w Tarnowcu;
- 3) **Szkole** – należy przez to rozumieć Szkołę Podstawowej im. hetmana Jana Tarnowskiego w Tarnowcu
- 4) **pracowniku** – należy przez to rozumieć nauczyciela i pracowników szkoły oraz inne osoby (wykonujące umowę o dzieło, umowę zlecenia oraz umowę o wolontariacie);
- 5) **małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę od chwili urodzenia do uzyskania pełnoletności tj. ukończenia lat osiemnastu zgodnie z kodeksem cywilnym;
- 6) **rodzicach** - należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem;
- 7) **zgodzie rodzica** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego, w przypadku braku porozumienia między rodzicami należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;
- 8) **danych osobowych** – należy przez to rozumieć wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej ("osobie, której dane dotyczą");

możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej;

- 9) **krzywdzeniu dziecka** – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika szkoły lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.

Krzywdzeniem jest:

– przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała; skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne;

– przemoc emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać;

jej celem jest naruszenie godności osobistej;

– przemoc seksualna – to każde zachowanie, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka; wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka) oraz zachowań bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm);

– zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnianie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

10) **osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich** – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez Dyrektora pracownika sprawującego nadzór nad realizacją niniejszych Standardów;

11) **osobie odpowiedzialnej za Internet** – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez Dyrektora pracownika sprawującego nadzór nad korzystaniem z Internetu przez uczniów na terenie Szkoły oraz nad bezpieczeństwem małoletnich w Internecie.

ROZDZIAŁ II

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem, w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

§ 3

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

1. Rekrutację na stanowiska w Szkole przeprowadza się zgodnie z przepisami prawa, w szczególności Karty Nauczyciela oraz ustawy o pracownikach samorządowych.
2. Nauczyciela zatrudnia się, jeżeli nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Nauczyciel przed nawiązaniem stosunku pracy jest obowiązany przedstawić Dyrektorowi informację z Krajowego Rejestru Karnego (z wyjątkiem przypadku, gdy z nauczycielem jest nawiązywany kolejny stosunek pracy w tej samej szkole w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia na podstawie art. 20 ust. 5c poprzedniego stosunku pracy).
3. Nauczyciela zatrudnia się jeżeli nie był prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną – zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie 3 lat od ukarania, w okresie 3 lat przed nawiązaniem stosunku pracy, albo karą dyscyplinarną – wydalenie z zawodu nauczyciela. Dyrektor przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem jest obowiązany zasięgnąć informacji z centralnego rejestru orzeczeń

dyscyplinarnych, w którym gromadzi się informacje o nauczycielach prawomocnie ukaranych karami dyscyplinarnymi oraz informacje o zawieszeniu nauczyciela w pełnieniu obowiązków.

4. Dyrektor przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi:

1) uzyskuje informacje, czy dane osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze;

2) ww. osoba przedkłada Dyrektorowi informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu Karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu Karnego oraz w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego;

3) ww. osoba posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada Dyrektorowi informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. Jeżeli prawo państwa obywatelstwa nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, ww. osoba składa Dyrektorowi oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione (odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu Karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu Karnego oraz w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii) oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. Ww. oświadczenia składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści:

"Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia;

4) ww. osoba składa Dyrektorowi oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwie obywatelstwa oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. Jeżeli prawo państwa nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa. W przypadku, gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, ww. osoba składa Dyrektorowi oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione (odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu Karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu Karnego oraz w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii) oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. Ww. oświadczenia składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: *"Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia"*. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

5. Informacje, o których mowa w § 2 ust. 4 pkt 1 Dyrektor utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. Informacje oraz oświadczenia, o których mowa w § 2 ust. 4 pkt. 2-4 Dyrektor załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do takiej działalności.

6. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 4-5, nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, gdy jest ona wykonywana w stosunku do małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności. Przez członka rodziny należy rozumieć osobę spokrewnioną albo osobę niespokrewnioną, pozostającą w faktycznym związku oraz wspólnie zamieszkującą i gospodarującą.

§ 4

Nauczyciele i pracownicy Szkoły uczestniczą w szkoleniu dotyczącym zapoznania się ze Standardami, w szczególności rozpoznawania niedozwolonych zachowań oraz zasadami postępowania. Szkolenie może poprowadzić psycholog, pedagog zatrudniony w Szkole. Znajomość Standardów pracownik potwierdza podpisem.

§ 5

Zasady bezpiecznych relacji na linii pracownik – małoletni

1. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem szkoły:

1) Szkoła zapewnia bezpieczne i respektujące środowisko, w którym uczniowie mogą rozwijać się i uczyć;

2) czynności podejmowane przez pracowników Szkoły są zgodne z ich kompetencjami i ukierunkowane na dobro ucznia. Wszelkie działania i decyzje dotyczące małoletnich są podejmowane z korzyścią dla ich zdrowia, bezpieczeństwa i rozwoju. Uczeń jest traktowany z szacunkiem, godnością i uwagą w ramach swoich indywidualnych potrzeb i praw;

3) wobec ucznia nie stosuje się przemocy w jakiegokolwiek formie;

4) zasady bezpiecznych relacji pracowników z uczniami obowiązują wszystkich pracowników.

2. Pracownik Szkoły utrzymuje prawidłowe relacje z uczniami. Działania pracownika wobec ucznia są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów. Pracownik działa w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania.

3. Pracownik Szkoły w kontakcie z uczniami:

Zachowania POZYTYWNE

1. W komunikacji z małoletnim zachowuje cierpliwość i szacunek. Stara się, by jego twarz była

na poziomie twarzy dziecka.

2. Słucha uważnie małoletniego i udziela mu odpowiedzi adekwatnych do wieku i sytuacji.
 3. Zapewnia małoletnich, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami mogą mu o tym powiedzieć lub innej wskazanej osobie i mogą oczekiwać reakcji/pomocy.
 4. Docenia wkład małoletnich w podejmowanie działań i traktuje ich równo.
 5. Szanuje prawo małoletnich do prywatności, a jeżeli musi odstąpić od tej zasady wyjaśnia to (np. aby chronić ucznia odstępuje od zasady poufności).
 6. Podejmując decyzje dotyczące małoletniego, informuje go o tym i stara się brać pod uwagę jego oczekiwania oraz bierze pod uwagę bezpieczeństwo innych uczniów.
 7. Unika zbędnego ryzyka w pracy z małoletnim – sprawdza czy sprzęt i otoczenie jest bezpieczne.
 8. W przypadku konieczności rozmowy z uczniem na osobności pozostawia uchylone drzwi bądź prosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie (nie dotyczy to w szczególności pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, psychologa, logopedy).
 9. Zachowuje szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. (Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinien reagować z wycuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.).
 10. Realizując zadania i obowiązki określone w Ustawie *Prawo oświatowe* przetwarza dane osobowe uczniów w zakresie niezbędnym dla realizacji zadań i obowiązków wynikających z tych przepisów.
 11. Zachowuje w poufności informacje uzyskane w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, a dotyczące zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądowych uczniów.
- Nie stosuje się:** w przypadku zagrożenia zdrowia ucznia; jeżeli uczeń (a w przypadku ucznia niepełnoletniego jego rodzic) wyrazi zgodę na ujawnienie określonych informacji; w przypadku, gdy przewidują to przepisy szczególne.

Zachowania NEGATYWNE

1. Nie zawstydza, nie upokarza, nie lekceważy i nie obraża małoletniego.
2. Nie krzyczy na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub

innych małoletnich.

3. Nie bije, nie szturcha, nie popycha ani w inny sposób nie narusza nietykalności fizycznej dziecka.

4. Nie nawiązuje z małoletnim jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych (żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane Dyrektorowi.

5. Nie utrwała wizerunku małoletniego dla potrzeb prywatnych.

Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli Dyrektor nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgód rodziców/opiekunów prawnych. **Nie dotyczy** to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie zgodnie z art. 81 prawa autorskiego.

6. Nie zaprasza małoletnich do swojego prywatnego domu/mieszkania ani nie spotyka się z nimi poza godzinami pracy. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, musi poinformować o tym Dyrektora, a rodzice i małoletni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.

7. Nie kontaktuje się z małoletnimi przez prywatne kanały komunikacji i media (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych). Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami poza godzinami pracy są kanały służbowe.

8. Nie proponuje małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również nie używa ich w ich obecności.

9. Jeżeli utrzymuje relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami małoletniego, zachowuje poufność wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

10. Nie wchodzi w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców. Nie zachowuje się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.

11. Nie podejmuje innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem.

Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, stan fizyczny/zdrowotny, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

Zatem można uczniowi niepełnosprawnemu pomóc w poruszaniu się po szkole, spożywaniu posiłków oraz wykonywaniu czynności pielęgnacyjnych i higienicznych, jeśli rodzic wyrazi na to zgodę.

Pracownik kieruje się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małego lub osoby trzecie.

Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

Pracownik nigdy nie dotyka małego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny. Nie angażuje się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małymi czy brutalne zabawy fizyczne.

12. Podczas wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z małym w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

13. Nie ujawnia informacji wrażliwych dotyczących małego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małych. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.

14. Nie zachowuje się w obecności małych w sposób niestosowny (używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małego relacji władzy lub przewagi fizycznej - zastraszanie, przymuszanie, groźby).

15. Jeżeli pracownik jest świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań, sytuacji ze strony innych dorosłych lub małych, powinien poinformować o tym Dyrektora.

§ 5

1. Wychowawcy oddziałów zobowiązani są do przedstawienia uczniom Standardów Ochrony Małych, które obowiązują w Szkole.

JEŻELI JESTEŚ KRZYWDZONY,

MOŻESZ POINFORMOWAĆ O TYM KAŻDEGO PRACOWNIKA SZKOŁY

2. Wychowawca oddziału zapewnia udzielenie odpowiedniej pomocy uczniom.

ROZDZIAŁ III

Zasady i procedura podejmowania interwencji

w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu

małoletniego

§ 6

1. Pracownicy Szkoły w związku z podejmowaniem interwencji w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego zwracają uwagę na **czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich**.

Symptomy fizyczne:

- siniaki na ciele dziecka (przede wszystkim na plecach, ramionach i udach) – świeże i w późnej fazie gojenia, duże otarcia naskórka,
- specyficzne ślady na skórze przypominające blizny po ospie, a będące pozostałościami po parzeniu dziecka papierosem,
- oderwane małżowiny uszne, tzw. uszy zapaśnika (zniekształcone małżowiny od uderzania dziecka w uszy), pozbawione włosów miejsca na głowie, złamana przegroda nosowa, złamania palców dłoni, wszelkie wielokrotne złamania kości, wylewy krwawe do gałek ocznych,
- odparzenia na skórze wynikające z zaniedbań higienicznych, niezaopatrzone rany, ślady ugryzień przez człowieka, ślady duszenia, krępowania,
- zaburzenia psychosomatyczne, bóle wędrujące,
- przemęczenie,
- problemy z trawieniem,
- blizny po samookaleczeniu.

Symptomy w sferze emocjonalnej:

- trudności w rozumieniu i wyrażaniu emocji przez dziecko,
- negatywny obraz siebie,
- negatywne myśli na temat siebie i innych,
- przygnębienie,
- strachliwość i agresja, gniew,
- problemy z samoregulacją emocji,
- oszołomienie, ośpienie,
- brak poczucia bezpieczeństwa,
- smutek, apatia,
- stany lękowe,
- stany depresyjne.

Symptomy w sferze poznawczej:

- trudności w nauce – pojawiające się nagle,
- problemy z koncentracją, pamięcią,
- problemy z logicznym myśleniem,
- problemy z rozwiązywaniem problemów,
- trudności w ukończeniu zadanej pracy,
- nieodrabianie lekcji,
- nieprzygotowanie do zajęć czego efektem są gorsze oceny szkolne.

Symptomy w sferze behawioralnej:

- problemy z subordynacją oraz podporządkowaniem wobec obowiązujących reguł – obrażenie się, uciekanie z lekcji, negatywne interakcje z rówieśnikami oraz z nauczycielami,
- dziwne reakcje na chęć niesienia pomocy, nieufność,
- wycofanie,
- ogólna nieufność wobec ludzi,
- zachowania buntownicze i agresywne,
- problemy z komunikacją,
- sięganie po substancje psychoaktywne.

Objawy molestowania seksualnego:

- chroniczny ból,
- zaburzenia układu pokarmowego,
- migreny lub inne częste bóle głowy,
- komplikacje ginekologiczne i urologiczne,
- otarcia na wewnętrznej stronie ud,
- szok, lęk,
- niepokój, zagubienie,
- wyparcie traumatycznych przeżyć,
- wycofanie,
- poczucie wstydu,
- obwinianie się,
- nerwica lub ogólna nieufność wobec ludzi.

2. Jeżeli z czynnikami ryzyka krzywdzenia małoletnich współwystępują określone zachowania

rodzica to podejrzenie, że uczeń jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione. **Niepokojące zachowania rodziców to:**

- podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje, lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń ucznia;
- odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem ucznia;
- mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża, strofuje ucznia (np.: używając określeń takich jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”);
- poddaje małoletniego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy, lub zbyt pobłażliwy, lub odrzuca małoletniego;
- nie interesuje się losem i problemami małoletniego;
- często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni;
- jest apatyczny, pogrążony w depresji;
- zachowuje się agresywnie;
- ma zaburzony kontakt z rzeczywistością, np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji; wypowiada się niespójnie;
- nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego;
- faworyzuje jedno z rodzeństwa;
- przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym;
- nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka lub poinformowania przez ucznia o stosowanej wobec niego przemocy, pracownik Szkoły informuje wychowawcę oddziału.

4. Wychowawca oddziału wraz z psychologiem i/lub pedagogiem podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania stosownej pomocy.

5. Wychowawca oddziału monitoruje sytuację i dobrostan ucznia.

§ 7

Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez osoby trzecie, związane ze Szkołą tj. pracowników Szkoły, wolontariuszy, organizacje i firmy współpracujące ze Szkołą:

1) jeżeli pracownik, nauczyciel, wychowawca, pedagog podejrzewa, że uczeń doświadcza przemocy, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego zdrowie albo życie, zobowiązany jest do zawiadomienia wychowawcy lub pedagoga, którzy zapewnią uczniowi

bezpieczne miejsce i odseparują go od osoby stwarzającej zagrożenie. Wychowawca, pedagog lub inny pracownik wskazany przez Dyrektora zobowiązany jest do zawiadomienia policji pod nr 112 lub 997, a w przypadku podejrzenia innych przestępstw do poinformowania policji o możliwości popełnienia przestępstwa;

2) jeżeli pracownik, nauczyciel, wychowawca, pedagog podejrzewa, że **uczeń doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej** (np. popychanie, klapsy, poniżanie, ośmieszanie), zobowiązany jest do zawiadomienia wychowawcy lub pedagoga, którzy zapewnią uczniowi bezpieczne miejsce i odseparują go od osoby krzywdzącej. Następnie należy zawiadomić wychowawcę i Dyrektora o tym fakcie;

3) jeżeli pracownik, nauczyciel, wychowawca, pedagog zauważy inne **niepokojące zachowania wobec uczniów**, np. krzyki, niestosowne komentarze, zobowiązany jest do zawiadomienia wychowawcy lub pedagoga, którzy zapewnią uczniowi bezpieczne miejsce i odseparują go od osoby krzywdzącej. Następnie należy zawiadomić wychowawcę i Dyrektora o tym fakcie.

§ 8

Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez osobę nieletnią:

1) jeżeli pracownik, nauczyciel, wychowawca, pedagog podejrzewa, że **uczeń doświadcza przemocy, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie albo zdrowie**, zobowiązany jest do zawiadomienia wychowawcy lub pedagoga, którzy zapewnią uczniowi bezpieczne miejsce i odseparują go od osoby stwarzającej zagrożenie. Następnie należy zawiadomić wychowawcę i Dyrektora o tym fakcie.

Wychowawca/psycholog/pedagog przeprowadza rozmowę z rodzicem ucznia poszkodowanego i rodzicem osoby nieletniej podejrzanej o ww. czyn. Jednocześnie pedagog, psycholog wraz z wychowawcą sporządzają zawiadomienie o wgląd w sytuację dziecka oraz przedstawiają zawiadomienie do podpisu Dyrektora.

2) jeżeli pracownik, nauczyciel, wychowawca, pedagog podejrzewa, że **uczeń doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej** ze strony osoby nieletniej, zobowiązany jest do zawiadomienia wychowawcy lub pedagoga, którzy zapewnią uczniowi bezpieczne miejsce i odseparują go od osoby stwarzającej zagrożenie. Następnie należy zawiadomić wychowawcę i Dyrektora o tym fakcie.

Wychowawca/psycholog/pedagog przeprowadza rozmowę z rodzicem ucznia poszkodowanego i rodzicem osoby nieletniej podejrzanej o ww. czyn, i opracowują działania naprawcze. W przypadku braku poprawy pedagog/psycholog wraz z wychowawcą sporządzają

zawiadomienie o wgląd w sytuację dziecka oraz przedstawiają zawiadomienie do podpisu Dyrektora.

§ 9

Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia przez jego rodzica:

1) jeżeli pracownik, nauczyciel, wychowawca, pedagog podejrzewa, że **uczeń doświadczył jednorazowo przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony rodzica**, zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo ucznia. Następnie powinien zawiadomić wychowawcę i Dyrektora o tym fakcie. Wychowawca/psycholog/pedagog przeprowadza rozmowę z rodzicem ucznia. W przypadku braku współpracy rodzica lub powtarzającej się przemocy, pedagog/psycholog wraz z wychowawcą sporządzają pismo do ośrodka pomocy społecznej oraz przedstawiają pismo do podpisu Dyrektora. Jednocześnie pedagog/psycholog wraz z wychowawcą sporządzają zawiadomienie o wgląd w sytuację dziecka oraz przedstawiają zawiadomienie do podpisu Dyrektora.

2) jeżeli pracownik, nauczyciel, wychowawca, pedagog podejrzewa, że **uczeń jest zaniedbany lub jego rodzic jest niewydolny wychowawczo**, zobowiązany jest zadbać o bezpieczeństwo ucznia. Następnie powinien zawiadomić wychowawcę i Dyrektora o tym fakcie. Wychowawca/psycholog/pedagog przeprowadza rozmowę z rodzicem ucznia i opracowują działania naprawcze. W przypadku braku poprawy pedagog/psycholog wraz z wychowawcą sporządzają zawiadomienie o wgląd w sytuację dziecka oraz przedstawiają zawiadomienie do podpisu Dyrektora.

§ 10

Interwencja w przypadku podejrzenia przemocy domowej

1. Osoba wszczynająca procedurę podejmuje działania interwencyjne mające na celu **zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej**.

2. Działania, o których mowa w ust. 1, polegają w szczególności na:

1) zapobieżeniu zagrożenia dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy domowej, w tym **informowaniu Policji lub Żandarmerii Wojskowej** o okolicznościach uzasadniających zastosowanie art. 15aa i art. 15aaa ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, a w przypadku żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową – art. 18a i art. 18aa ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych;

2) **udzieleniu** osobie doznającej przemocy domowej **pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnieniu pomocy medycznej**;

3) **zaspokojeniu podstawowych potrzeb**, w tym **udzieleniu wsparcia i poradnictwa**,

w szczególności od przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń działających na rzecz osób doznających przemocy domowej na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

ROZDZIAŁ IV

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadomienie sądu opiekuńczego oraz osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „niebieskiej karty”

§ 11

1. Składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego:

1) Dyrektor Szkoły, który w związku ze swą działalnością dowiedział się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuraturę lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa;

2) Dyrektor Szkoły, który w związku ze swoją działalnością dowiedział się o dopuszczeniu się przez nieletniego czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego, jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu zabronionego;

3) Dyrektor Szkoły, który stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności dopuszczenia się czynu zabronionego, naruszania zasad współżycia społecznego, uchylania się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, używania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, ich prekursorów, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, zwanych dalej "substancją psychoaktywną", uprawiania nierządu, ma społeczny obowiązek odpowiednio przeciwdziałać temu, a przede wszystkim zawiadomić o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkołę, sąd rodzinny, Policję lub inny właściwy organ;

4) pedagog/psycholog wraz z wychowawcą sporządzają zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego oraz przedstawiają zawiadomienie do podpisu Dyrektora.

2. Składanie zawiadomień do Sądu Opiekuńczego:

- 1) jeżeli Dyrektorowi Szkoły znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, zobowiązany jest zawiadomić o nim Sąd Opiekuńczy;
- 2) pedagog/psycholog wraz z wychowawcą sporządzają zawiadomienie o wgląd w sytuację dziecka oraz przedstawiają zawiadomienie do podpisu Dyrektora.

3. Składanie wniosku o wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”:

- 1) wszczęcie procedury "Niebieskiej Karty" następuje przez wypełnienie formularza "Niebieska Karta" w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej;
- 2) pedagog/psycholog wraz z wychowawcą wypełniają formularz „Niebieska Karta” oraz przedstawiają wypełniony dokument do podpisu Dyrektora.

AKTY PRAWNE

Art. 304 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego

§ 1. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. Przepisy art. 148a oraz art. 156a stosuje się odpowiednio.

§ 2. Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

Art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich

1. Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności dopuszczenie się czynu zabronionego, naruszanie zasad współżycia społecznego, uchylenie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, używanie alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, ich prekursorów, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, zwanych dalej "substancją psychoaktywną", uprawianie nierządu, ma społeczny obowiązek odpowiednio przeciwdziałać temu, a przede wszystkim zawiadomić o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkołę, sąd rodzinny, Policję lub inny właściwy organ.

2. Każdy, dowiedziawszy się o dopuszczeniu się przez nieletniego czynu karalnego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję.

3. Instytucje państwowe i samorządowe oraz publiczne i niepubliczne szkoły i placówki oświatowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o dopuszczeniu się przez nieletniego czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub

przestępstwa skarbowego, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu zabronionego.

4. W przypadku gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścił się czynu karalnego na terenie szkoły lub w związku z realizacją obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, dyrektor tej szkoły może, za zgodą rodziców albo opiekuna nieletniego oraz nieletniego, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie, przeproszenia pokrzywdzonego, przywrócenia stanu poprzedniego lub wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły. Zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego nie wyłącza zastosowania kary określonej w statucie szkoły. Przepisu nie stosuje się w przypadku, gdy nieletni dopuścił się czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego.

5. W przypadku gdy organ uprawniony do przeprowadzenia czynności wyjaśniających według przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124) stwierdzi, że nieletni dopuścił się czynu karalnego wyczerpującego znamiona wykroczenia, może zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, zwrócenia uwagi, ostrzeżenia, przywrócenia stanu poprzedniego lub zawiadomienia rodziców albo opiekuna nieletniego lub szkoły, do której nieletni uczęszcza.

Art. 572 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego

§ 1. Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.

§ 2. Obowiązek wymieniony w § 1 ciąży przede wszystkim na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej, organach Policji, placówkach oświatowych, opiekunach społecznych oraz organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi lub osobami psychicznie chorymi.

§ 3. Na wniosek osoby lub instytucji, o której mowa w § 1 lub 2, sąd opiekuńczy informuje o wszczęciu postępowania z urzędu lub braku podstaw do jego wszczęcia z urzędu.

Art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) przemocy domowej - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Art. 9b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

1. Podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się na podstawie procedury "Niebieskie Karty" i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową.
2. Procedura "Niebieskie Karty" obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11-11d, w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej.
3. Osoby, o których mowa w art. 9a ust. 11-11d, realizują procedurę "Niebieskie Karty" zgodnie z zasadą współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.
4. Wszczęcie procedury "Niebieskie Karty" następuje przez wypełnienie formularza "Niebieska Karta" w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.
5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, procedurę "Niebieskie Karty" oraz wzory formularzy "Niebieska Karta" wypełnianych przez przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę "Niebieskie Karty", mając na uwadze skuteczność działań wobec osób doznających przemocy domowej i dobro tych osób, w szczególności małoletnich.

ROZDZIAŁ V

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów oraz zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów.

Zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

§ 12

1. Co najmniej raz na dwa lata należy dokonać oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.

2. Dyrektor Szkoły wyznacza osobę odpowiedzialną za przygotowanie pracowników do stosowania Standardów oraz za przegląd i aktualizację Standardów Ochrony Małoletnich.
3. Osoba wyznaczona przez Dyrektora monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach.
4. Osoba odpowiedzialna za realizację Standardów zobowiązana jest do przeprowadzania wśród pracowników Szkoły (przynajmniej raz w roku) ankiety dotyczącej znajomości i funkcjonowania Standardów. Po przeprowadzonej ankiecie osoba odpowiedzialna opracowuje wypełnione ankiety oraz sporządza z nich raport, który przedstawia Dyrektorowi Szkoły.
5. Dokonując monitoringu Standardów, Dyrektor Szkoły może wyznaczyć osobę do przeprowadzenia ankiety wśród uczniów, dotyczącej wiedzy małoletnich na temat form pomocy realizowanych przez Szkołę.
6. Osoba odpowiedzialna, w razie konieczności, opracowuje zmiany w Standardach. Dyrektor wprowadza do Standardów zmiany i podaje je do wiadomości.
7. Osoba odpowiedzialna za przygotowanie personelu przeprowadza szkolenie dla pracowników szkoły. Każdy pracownik podpisuje stosowne oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami.

ROZDZIAŁ VI

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

§ 13

1. Standardy Ochrony Małoletnich są dokumentem ogólnodostępnym dla pracowników, rodziców oraz uczniów.
2. Standardy opublikowane są na stronie internetowej Szkoły, dostępne w sekretariacie szkoły i w pokoju nauczycielskim.
3. Standardy omawiane są na pierwszym zebraniu z rodzicami w danym roku szkolnym (nie dotyczy wprowadzenia dokumentu oraz sytuacji zmiany zapisów w związku z aktualizacją – w takim przypadku niezwłocznie zapoznaje się rodziców z dokumentem lub zmianami w dokumencie).
4. Wychowawca daje opiekunowi do podpisania oświadczenie, że zapoznał się ze Standardami.
5. Wychowawca na lekcji wychowawczej ma obowiązek zapoznania uczniów ze Standardami oraz omówienia ich w taki sposób, aby uczniowie mogli go zrozumieć niezależnie od wieku

i sprawności intelektualnej.

ROZDZIAŁ VII

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów bądź zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 14

1. Zgłoszenie o zdarzeniach zagrażających małoletniemu może nastąpić do każdego pracownika Szkoły.
2. Pracownik powyższą informację przekazuje Dyrektorowi lub wychowawcy.
3. W Szkole osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia są: wychowawca oddziału, psycholog szkolny, pedagog szkolny.

§ 15

1. W przypadku ujawnionych lub zgłoszonych incydentów albo zdarzeń zagrażających dobru małoletniego sporządza się notatkę w formularzu zgłoszeniowym.

.....
Pieczątka szkoły

.....

NOTATKA SŁUŻBOWA

Nauczyciel, pracownik, funkcja:

.....

Data zdarzenia:

.....

Osoby uczestniczące w zdarzeniu:

.....

.....

.....

Krótki opis sytuacji (zdarzenia):

.....

.....

.....

.....

.....

Wnioski, ustalenia:

.....

.....

.....

Działania, kroki podjęte przez nauczyciela:

.....

.....

.....

.....

Data i podpis

2. Szkoła prowadzi dziennik incydentów, w którym wszystkie znaczące zdarzenia zagrażające dobru małoletniego są dokumentowane. W dzienniku powinny być wpisywane daty, opisy zdarzeń, osoby zaangażowane, środki podjęte przez personel Szkoły. Wszystkie wpisy powinny

być podpisane i datowane przez osobę odpowiedzialną za prowadzenie dziennika.

3. Wszystkie dokumenty dotyczące incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego przechowywane są w sposób zapewniający bezpieczeństwo danych osobowych. Dostęp do danych ograniczony jest tylko do upoważnionych pracowników.

4. Pracownik ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.

5. Dane osobowe ucznia są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.

6. Dokumenty związane z incydentami lub zdarzeniami zagrażającymi dobru małoletniego powinny być przechowywane w sposób chroniony przed uszkodzeniem lub zagubieniem danych, np.: w zamkniętych szafkach, szafach na dokumenty lub sejfach.

7. Pracownicy zobowiązani są do zachowania w poufności informacji o incydentach lub zdarzeniach zagrażających dobru małoletnich.

ROZDZIAŁ VIII

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

§ 16

1. W Szkole istnieją różne wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, które mają na celu zapewnienie zdrowego i bezpiecznego środowiska dla wszystkich uczniów.

2. Zachowania niedozwolone:

1) przemoc fizyczna i werbalna: wszelkie formy przemocy fizycznej, w tym bijatyki, zadawanie ciosów, kopnięcia czy wszelkie formy obraźliwych komentarzy są zabronione;

2) molestowanie i nękanie, w tym wszelkie niewłaściwe dotykanie innych uczniów, np.: sprośne gesty czy niestosowny dotyk bez zgody drugiej osoby, są niedopuszczalne;

3) przemoc seksualna: nieodpowiednie uwagi o charakterze seksualnym, molestowanie seksualne, wszelkiego rodzaju agresja seksualna są zabronione;

4) używanie narkotyków i alkoholu: uczniowie nie mogą posiadać, używać ani rozprawdzać narkotyków lub alkoholu. Szkoła prowadzi programy edukacyjne w tym zakresie i podejmuje działania przeciwdziałające uzależnieniom;

5) kradzież czyjegoś mienia, w tym pieniędzy, przedmiotów szkolnych czy osobistych jest niedozwolona.

ROZDZIAŁ IX

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet. Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrażającymi w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 17

1. Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu oraz podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.

2. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych w Szkole:

1) na terenie Szkoły dostęp dziecka do Internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych;

2) pracownik Szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji;

3) sieć szkolna jest monitorowana i zabezpieczona; za zabezpieczenie odpowiada osoba wyznaczona przez Dyrektora, do jej zadań należy:

- zabezpieczenie sieci szkolnej przed niebezpiecznymi teściami,
- instalacja oraz aktualizacja oprogramowania filtrującego treści internetowe, oprogramowania monitorującego korzystanie przez dzieci z Internetu, oprogramowania antywirusowego, oprogramowania antyspamowego, firewall,
- sprawdzanie przynajmniej raz w miesiącu, czy na komputerach ze swobodnym dostępem do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści;

4) w przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia,

5) informację o uczniu, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje Dyrektorowi. Psycholog lub pedagog przeprowadza z danym uczniem lub całą klasą rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że uczeń jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.

§ 18

W Szkole obowiązują zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci

Internet w celu stworzenia odpowiedniego i bezpiecznego środowiska edukacyjnego:

- 1) używanie urządzeń tylko w dozwolonych obszarach: sala komputerowa, biblioteka lub sala lekcyjna, jeśli tak zadecyduje nauczyciel;
- 2) używanie urządzeń tylko w celach edukacyjnych – przeglądanie materiałów dydaktycznych, wyszukiwanie informacji czy współpraca nad projektami;
- 3) używanie urządzeń w sposób bezpieczny i odpowiedzialny (tworzenie silnych haseł, uważne klikanie na linki i nieudostępnianie prywatnych informacji).

§ 19

Zasad bezpieczeństwa, pozwalające chronić prywatne dane:

- na bieżąco aktualizuj systemy operacyjne,
- systematycznie aktualizuj programy antywirusowe, antymalware i antyspyware,
- pobieraj oprogramowanie wyłącznie ze stron producentów,
- nie otwieraj załączników z nieznanymi źródłami dostarczanych poprzez korespondencję elektroniczną,
- nie zapamiętuj haseł w aplikacjach webowych,
- nie zapisuj haseł na kartkach,
- nie używaj tych samych haseł w różnych systemach informatycznych,
- zabezpieczaj serwery plików czy inne zasoby sieciowe,
- zabezpieczaj sieci bezprzewodowe – Access Point,
- dostosuj złożoność haseł odpowiednio do zagrożeń,
- unikaj wchodzenia na nieznane czy przypadkowe strony internetowe,
- nie loguj się do systemów informatycznych w przypadkowych miejscach z niezaufanych urządzeń lub publicznych niezabezpieczonych sieci Wi-Fi,
- wykonuj regularne kopie zapasowe,
- korzystaj ze sprawdzonego oprogramowania do szyfrowania e-maili lub nośników danych,
- szyfruj dane przesyłane pocztą elektroniczną,
- szyfruj dyski twarde w komputerach przenośnych,
- przy pracy zdalnej korzystaj z szyfrowanego połączenia VPN,
- odchodząc od komputera, blokuj stację komputerową,
- nie umieszczaj w komputerze przypadkowo znalezionych nośników USB, może znajdować się na nich złośliwe oprogramowanie.

§ 20

W celu ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie należy stosować poniższe zasady.

1) Edukację dzieci na temat bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów cyfrowych.

W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika Szkoły, ma on obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik Szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć. W ramach lekcji z wychowawcą przeprowadza się z uczniami warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu (przynajmniej raz w roku szkolnym). Szkoła ma obowiązek zapewnienia materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.

2) Ustanowienie polityki bezpieczeństwa online, która określa strony internetowe niedozwolone, jakie treści są niedopuszczalne, jak postępować w przypadku natrafienia na treści szkodliwe oraz jak monitorować zachowanie uczniów w sieci.

3) Filtrowanie i blokowanie pewnych stron internetowych. W szkołach używa się oprogramowania do filtrowania treści, które blokuje dostęp do stron zawierających treści nieodpowiednie dla dzieci, np.: pornografii, przemocy czy nieodpowiednich treści seksualnych.

4) Ustalenie zasad korzystania z urządzeń mobilnych w szkole. Nauczyciele mogą określić, jakie aplikacje są dozwolone na urządzeniach mobilnych, jakie treści mogą być pobierane czy przesyłane, a także jakie zasady dotyczące prywatności muszą być przestrzegane.

5) Regularna komunikacja z rodzicami. Szkoła regularnie informuje rodziców o zagrożeniach w sieci, zasobach i narzędziach dostępnych dla dzieci, jak również o podejmowanych działaniach w celu ochrony uczniów przed treściami szkodliwymi.

6) Współpraca z organami ścigania w przypadku natrafienia na treści szkodliwe i nielegalne. Jeśli nauczyciel zauważy nieodpowiednie treści lub przeprowadzanie działań niezgodnych z prawem, powinien zgłosić to odpowiednim organom ścigania.

ROZDZIAŁ X

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 21

1. Dodatkowo, oprócz zastosowania procedury interwencji, Dyrektor tworzy **grupę wsparcia**

dla ucznia.

2. W skład grupy wchodzi wychowawca oddziału, psycholog szkolny, pedagog szkolny.
3. Grupa może zostać zwiększona o kolejnych specjalistów w zależności od doznanej krzywdy.
4. Grupa wsparcia spotyka się celem ustalenia jaka pomoc uczniowi będzie niezbędna od razu oraz w dalszej perspektywie. Jeżeli w szkole zostanie zastosowana pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest ona bezpłatna i może być udzielona za zgodą rodziców.
5. Grupa wsparcia tworzy **Plan wsparcia**, który stanowi dokument zapisany i przechowywany w aktach ucznia.
6. Plan wsparcia zawiera informacje o podjętych działaniach, plan spotkań ze specjalistami/rodzicami/nauczycielami oraz przypuszczalny czas trwania wsparcia.
7. Wnioski ze spotkań z pedagogiem i psychologiem szkolnym stanowią dane wrażliwe uczniów i nie są dołączane do Planu wsparcia.

ROZDZIAŁ XI

Postanowienia końcowe

§ 22

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Szkoły, uczniów i ich rodziców, w szczególności poprzez udostępnienie w pokoju nauczycielskim, sekretariacie szkoły oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Szkoły, jak również poinformowanie rodziców uczniów za pośrednictwem dziennika elektronicznego.